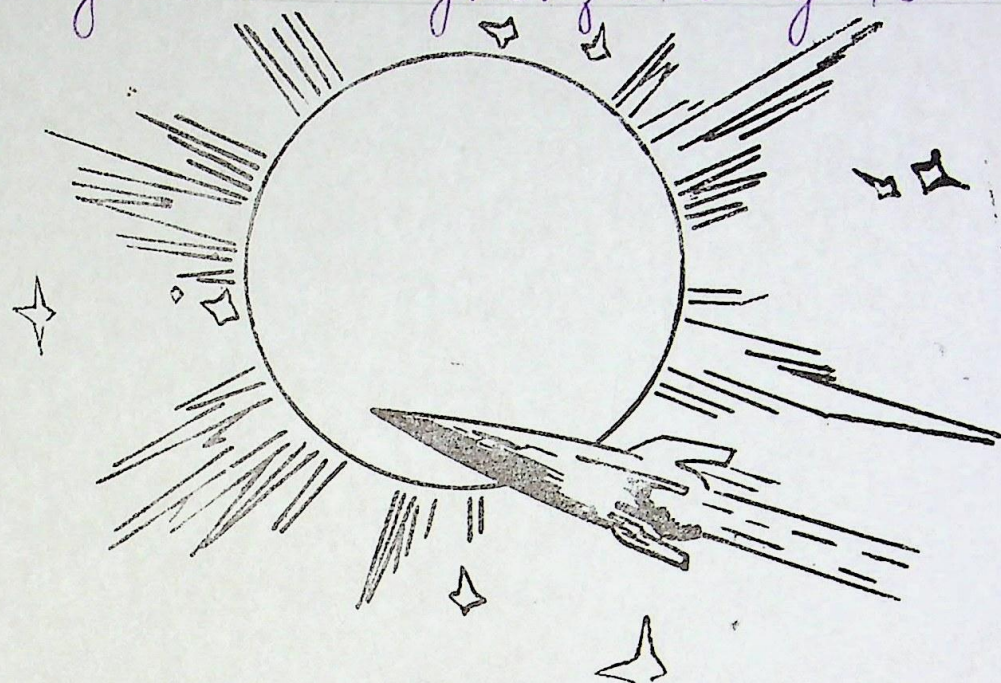

57
1
Р-7711
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ДЕРЖАРХІВ

Голод на Сумщині у 1932-1933 роках.

57

Спогади А. А. Голодного, жителя
х. Терасків Тоб'ївської сім'ради Липоводолин-
ського району.

**ПАПКА
ДЛЯ
ПАПЕРІВ**

1989 рік
1 документ
Чархуній.

ДЕРЖАРХІВ
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

№

№

№

Р-7711

1

57

1

Із спогадів Антоніни Андріївни Голодної Із Гераськового
хутора Бєльської сільради

Не знаю як, а на наших хуторах бідноти не було. У кожного земля, коні, корови, комори. Тільки ж достаток той не дармовим був. Як мій батько Андрій Федорович Голодний одділився од свого батька, то йому дісталися корова, кобила і латія землі. З того він і почав хазяїнувати. На той час він уже мав п'ятеро дітей. Я - найстарша, а піді мною були Поліна, Надя, ^{Андрій} Артем і Василь. Як ділились то добро кидали на жеребки. Пам'ятаю кобилу витягла я, з шапки.

Тільки-но одділились як батьки щось затурбувались: "Щось, дітки, наша корівка плаче". Ми її і гладимо, і голубимо, і хлібцем балуємо, а в неї сльози прямо як горох котяться. "Набуть вона якусь біду чує"-засумував батько. Коли воно так і є. Прийшли у двір сільрадівці, зализали нашу годувальницю та й потягли з двору. Затим вивели кобилу. Загуздали, зааранжили-впирається. Боже, як вони її мордували, рот розірвали. Батько аж ридма плакав. Повели на бригаду. А нас вигнали у село Веселе та й поселили у хижку тітки Фербелки. А саму Фербелку - у нашу хату.

Потім нас вигнали й звідтіля. Під тин. Підібрав нас матеріні батько Михайло Аполонівич Войко та й приютились ми в селі Кімличка. Виганяйлів я гаразд не знаю: якийсь Мартин із Семенівки був, Сліпка, ще якісь люди були та їх зовсім не знаю.

А тоді зібрали всіх нас хулом, запроторили в товарняк і одвезли в Уральську тайгу. Деся б'ля містечка Сосва, Надеждинського району викинули. Батько й казав матері- Марусю, ти з бідної сім'ї, візьми зі мною розвод то й сама порятуєшся від каторги й дітей порятуєш. Так мати тільки розплакалася. Нас, каже, сам Бог соединив він нас нехай і розлучить.

Пам'ятаю той товарняк як довгу-предовгу ніч. Темнота, темнота і темнота. Тільки деся у щилини пробивається божий світ. Людей як оселенців у бочці. Вкладали спати тільки дітей, дорослі спали стоячи - ота-

ка тіснява. Викинули серед тайги. Батько з дядьком Грицьком зробили курйль із ялинового гілля та й повпихали нас дрібноту туди - там тепліше. Пообідалися ми в тому берлозі та й скілимо із голоду та холоду. Мені тоді ще й десяти не було, Наді-6, а Мишкові та Васю - кові -одному чотири, а другому два роки.

А як уже стало можна з лісопозалу вісточку подати, то батьки й змовилися: приїхав до нас з Бєєвого батьків побратим та й викрав з каторги мого братика Андрійка. А вдруге до нас приїхала тітка Марфа Михайлівна Бовкун. Вона тепер в Лебедині живе по Береговій вулиці. Ото вона й викрала нас усіх: матір і нас ~~чотирьох~~ четверо. Це жими під зиму 1933 року було.

Добралися ми в Німичку, а тут такий голод людей косить, що й словами не описати. Дідусь наш ще восени помер. Цілий день тягав плуга, то грижі й вилізли. В страдних муках пішов із світу чоловік. Ото в ту зиму і пішли ми по наймах та по дитбудинках. А мене підібрав один чоловік і завів в Сухумі, там, каже, голоду немає. Дівчат з дитбудинку кимружи повиганяли. Узнали, що мати жива. То їх і розібрали годувати бездітні люди. А хлопців десь розвезли по казенних домах.

Стрілися ми жї, хоч і не всі, вже дорослими після війни. Я писала листи знайомим, а Надя повернулася з германської каторги та й узнала мою адресу. Вона зовсім не грамотна, то за неї хтось написав листа: "Дорога Тонечка. Це пише твоя сестричка Надя..." Мабуть сам Бог послав щоб ми до купи зійшлися. В Сухумі із Сибіру перевели дитячий будинок. Ото мама колись приходе додому і плаче: "Я сьогодні таке як Васька бачила, братика твого". Закликали ми того хлопчика до себе, давай розпитувать хто він і звідки. А що він розкаже як йому й чотирьох років не було як в дитбудинок здали. Каже, що їх в дитбудинок здали вчотирьох; дві сестрички і братик Андрійко. Крик Виховательки казали, що братик помер, а сестрички знайшли маму.

Наплакалася я коло того байраку, наревлася...

Припирхотіли ми до правління, а там: драсті, чого ви приперлися, як у нашій касі вітер свище? Ви ж знаєте, що в колгоспах зараз боргів більше ніж у зачучвереної сучки білх. Торохтіть, бабо, у своєму візку назад у Лебедин. Залізла я знов у оце корито і попирхотів мій Микола в зворотню путь. Цілих 60 чи 70 кілометрів буде.

Насилу ми причукикали додому. Витіг мене чоловік перед ворітьми із тої залізної бодні а я й ногами не поступлю. Розсупонилась, глянула й перелякалась- вся як є в синяках. Оце тобі, бабо, вся й плата, подумалось.

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

В даній справі пронумеровано 4 аркушів

(готує)

«16» липня 2001 р.
головний спеціаліст

Підпис

А. Кузьменко